

cium confessarii, chirurgi, mercatoris, etc. *His notatis,*

Certum est 1° quæstionem non moveri de occasione remota; si enim stricta daretur obligatio fugiendi omnes occasiones remotas peccati, exeundum esset de mundo, cum fere nihil sit in terra quod plus minusve remote inducere non possit ad peccandum.

Certum est 2° quæstionem pariter non esse de occasione sive remota sive proxima venialiter; cum enim peccatum veniale non sit materia necessaria sacramenti, nec occasio proxime ad illud inducens, secluso periculo ulterius progrediendi.

Sola igitur difficultas nunc examinanda respicit eos qui in occasione proxima, sive voluntaria, sive involuntaria, mortaliter peccandi versantur.

Certum est 3° confessarium absolutionem denegare non posse ei qui versatur in occasione proxima peccandi mortaliter, quam physice tollere non potest, præcise ob istam occasionem, siquidem nemo ad impossibile tenetur: debet ergo præscribere illi remedia quibus occasio ex proxima fiat remota; quod si pœnitens his remediis uti nolit, aut si emendatio ejus sit nulla, certe absolvi non debet extra periculum mortis, quia prudenter judicare non potest illum esse dispositum. Si vero remediis propositis sincere utatur, et ipsius relapsus notabiliter minuatur, identidem absolvendus est, ut gratia sacramenti adjutus, tentationes facilius superet et omnino emendetur; tunc enim, licet prævideatur ex fragilitate relapsurus, potest esse hic et nunc legitime dispositus. Sic *Billuart, S. Liguarius*, l. 6, n. 455; *Dens*, etc.

4° Communius theologi dicunt, contra paucos, pœnitentes non teneri occasionem proximam peccandi mortaliter cum gravi detrimento famæ, honoris aut fortunæ deserere, modo utantur mediis sibi indicatis, et firmum habeant propositum amplius non peccandi: nam occasio peccandi per se non est peccatum, nec in necessitate peccandi constituit. Si ergo moraliter auferri non possit, excusatur pœnitens eam non deserens, et eodem sensu ac in numero præcedenti absolvi potest.

Prudens autem confessarius efficaciora quærere debet remedia juxta conditionem pœnitentis et naturam periculi, ut illorum adjutorio occasio ex proxima fiat remota, v. g., ut puella quæ in domo paterna a servo sollicitatur ad turpia, consortium ejus fugiat, nunquam sola cum illo solo loquatur, blanditiis ejus non respondeat, severe et tantum ex necessitate illum alloquatur, pignora amicitiae acceptata reddat vel destruat; orationes, jejunia, pias lectiones, frequentem confessionem adhibeat: si hæc non sufficiant, matrem vel patrem de periculo in quo versatur moneat: et tandem si novi semper eveniant relapsus sine spe emendationis, cum qualicumque detrimento deserenda est occasio, sive puella domo paterna sub aliquo prætextu egrediatur, sive obtineat ut servus ejiciatur.

Similiter, qui in exercitio professionis vel artis suæ proximam invenit occasionem mortaliter peccandi, v. g., confessarius, chirurgus, caupo, mercator, non tenetur eam statim deserere. Si opportunis remediis sincere quærat periculum minuere et occasionem e proxima remotam facere secundum jam dicta, absolvi poterit. Si vero, omnibus remediis frustra tentatis, spes emendationis non affulgeat, valedicendum est sive arti, sive professioni, etiam cum gravissimo detrimento; secus, ordinarie neganda est absolutio.

Dicimus *ordinarie*, quia in articulo mortis non negatur.

5° Qui versatur in occasione proxima perseverante, quam sine gravi detrimento famæ, honoris aut fortunæ deserere potest, v. g., retinet apud se puellam quæ sibi est graviter periculosa, regulariter absolvi non potest nisi eam deseruerit; nam in ea occasione remanens, periculo peccandi voluntarie se exponit; scriptum est enim, *Eccli. III, 27: Qui amat periculum in illo peribit.* Unde *Innocentius XI*, per decretum diei 2 martii 1679, sequentes damnavit propositiones quæ erant numeris, 61: « Potest aliquando absolvi qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest et non vult omittere,

» quinimo directe et ex proposito quærit, aut ei se ingerit. 62 : Proxima occasio peccandi non est fugienda, » quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi » occurrit. 63 : Licetum est quærere directe occasionem » proximam peccandi pro bono spirituali vel temporali » nostro vel proximi. » (*Curs. compl.*, t. VI, col. 713.)

Diximus *regulariter*; quia nonnulli sunt casus in quibus conferenda est absolutio sub promissione occasionem dimittendi, v. g., 1° si mors imminet et tempus necessarium non suppetat; 2° si penitens ab occasione longe distet eamque hic et nunc dimittere non possit, et sincere dispositus appareat; 3° si huc usque obligationem dimittendi occasionem non intellexerit, et fidenter promittat se eam dimissurum.

6° Si occasio proxima non sit perseverans, sed interrupta, ut, v. g., si quis fornicari soleat cum muliere absente quam aliquoties per annum visitat, se inebriare quando apud cauponem bibit, blasphemare quando in ludo perdit, etc., prima, secunda aut etiam quandoque tertia vice absolvi potest, sub expressa promissione talem occasionem devitandi, quia sufficiens datur ratio prudenter judicandi illum esse recte dispositum. At si bis aut ter promissioni defuerit, absolutio ordinarie differenda est, donec opere probaverit se melius esse dispositum.

SECTIO QUARTA. — De agendi ratione confessarii erga consuetudinarios et recidivos.

Consuetudinarius ille est qui ex actibus sæpe repetitis in uno genere, v. g., fornicandi, blasphemandi, etc., facilitatem contraxit idem peccatum iterandi : recidivus autem ille est qui, post absolutionem, in idem peccatum relabitur : unde quis potest esse consuetudinarius et non recidivus, nempe si a peccatis quibus assuefactus est nondum fuit absolutus; vel recidivus et non consuetudinarius, ut si a peccato semel aut iterum commisso absolutus, in idem relapsus fuerit.

1° Consuetudinarius qui prima vice ad sacrum Pœnitentiæ tribunal accedit, et vera contritionis signa præbet,

absolvi potest; non datur enim in illo casu ratio sufficiens bonam fidem ejus suspicandi : ipsius spontanea confessio indicat illum habere propositum a peccato recedendi. *Ita communiter theologi.* Si tamen nulla circumstantia concessionem absolutionis urgeat, prudenter est eam differre, maxime si pœnitens dilationem non ægre ferat : tunc a peccato abstinens, ad absolutionem cum majori fructu suscipiendam se præparabit et tutiora conversionis signa exhibebit : talis est praxis optimorum confessoriorum, et aliunde experientia docet consuetudinarios non ita facile se ab habitu peccandi retrahere.

2° Præcipua difficultas in hac materia est circa recidivos an, scilicet, et quando absolvi debeant. Plures contendunt eos toties absolvendos esse quoties confitentur : nam, inquiunt, qui libere confitetur et dicit se pœnitere, credendus et judicandus est dispositus, nisi aliqua particularis circumstantia denotet illum indispositum esse. Alii, e contra, inter quos *Merbesius, Juénin, Habert et Concina*, dicunt consuetudinarium absolvi non posse, nisi conversionem suam per longam perseverantiam probaverit, præsertim si pluries jam absolutus, semper relapsus fuerit : nam, inquiunt, per solam perseverantiam in proposito prudenter judicari potest conversus. Utraque opinio falsa est; una nimia laxitate et altera nimia rigiditate peccat. Tertia igitur, quæ communiter admittitur, sic se habet :

PROPOSITIO.

Peccator pluries absolutus et cum eodem habitu pravo rediens, absolvi non potest, extra necessitatem, nisi extraordinaria det signa conversionis.

Prob. 4° auctoritate *Innocentii XI*, qui citato decreto, sequentem damnavit propositionem numero 60 : « Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem » Dei, naturæ aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla » appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, » dummodo ore proferat se dolere et proponere emendationem. »

Prob. 2° praxi et documentis sanctorum atque piorum hominum. S. Aug., Serm. 117, in Appendice, ait : « Ista » est vera pœnitentia, quando sic convertitur quis ut non » revertatur; quando sic pœnitet, ut non repetat. » S. Isidorus Hispalensis, de Ecclesiasticis officiis, lib. 2 cap. 16, de Pœnitentibus, ait : « Ille autem vere pœni- » tentiam agit, qui nec pœnitere præterita negligit, nec » adhuc pœnitendo committit : qui vero lacrymas inde- » sinenter effundit, et tamen peccare non desinit, hic » lamentum habet, sed mundationem non habet. »

Idem dictis et exemplis docuerunt S. Franciscus Xaverius, ut patet ex ejus epistolis, Franciscus Salesius, omnium mitissimus, et S. Carolus, Instruct. ad confess., Act. ecclesiæ Mediol., t. I, p. 653, qui sic se habet : « Proro- » ganda adhuc absolutio, donec hi emendantur qui, licet » se peccatum dimissuros polliceantur, ab illo tamén non » separandos confessor suspicatur, ut sunt... et præser- » tim juvenes otiosi qui solent majori temporis parte » aleis, crapulis, amoribus, peccatis carnalibus, blasphemis, inhonestis conversationibus, dissensionibus, » odiis et detractionibus vacare, aut qui Quadragesimæ » diebus tantum ultimis peccata deposituri accedunt, aut » qui a multis annis in iisdem peccatis perseverarunt, » nec ut emendarentur laborarunt. »

Prob. 3° ratione. Absolutio enim concedi non potest nisi confessarius prudenter judicet pœnitentem esse recte dispositum : at, ubi videt eum, post admonitiones iteratas, cum eodem habitu pravo redeuntem, prudenter judicare non potest eum recte esse dispositum; qui enim rem sibi possibilem firmiter proponit, non tam facile propositi sui obliviscitur; saltem conatus adhibet, per aliquod tempus perseverat, difficilius aut rarius cadit. Aliunde ex prudenti dilatione absolutionis, plures optimi sequuntur effectus : 1° profanatio saltem valde probabilis sacramentorum Pœnitentiæ et Eucharistiæ vitatur; 2° pœnitentes gravitatem peccati melius agnoscunt, juxta hæc verba Jer. II, 19 : *Scito et vide quia malum et amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum*; 3° vigilan-

tiores et cautiores in vitandis peccatis redduntur, et in proposito suo efficacius confirmantur. Ergo.

Diximus in propositione *extra necessitatem*, id est extra mortis periculum, de quo infra dicturi sumus, vel extra necessitatem moralem, de qua supra diximus ad finem sectionis primæ.

Objici solet quod, si hæc principia admittantur, 1° multis deneganda sit absolutio; 2° quod salus æterna peccatorum sic dimissorum periclitatura sit, quia repentina morte corripi possunt; 3° quod potius misericordia quam severitate peccandum sit.

Sed 1° verum est quidem multis non præcise negandam, sed differendam esse absolutionem, quia imparati accedunt : confessarius, zelo animarum flagrans, nihil omittit ut istius modi peccatores ad veram conversionem deducat, eosque ad suscipiendam absolutionem cum fructu disponat; indignos vero non absolvet. 2° Non inficiamur salutem æternam peccatorum sic dimissorum graviter periclitari, sed periculum quod subeunt, non ex dilatione absolutionis quam indigne suscipere oritur, bene vero ex perseverantia ipsorum in peccato. 3° Nimia facilitas in absolvendis recidivis non est misericordia, sed horrenda crudelitas quæ, sub larva indulgentiæ, animas necat et in profundum abyssi demergit.

Objicitur adhuc sequens Catechismi Conc. Trid. textus, de Pœnit., n. 60, et in versione D. Doney, t. II : « Si, » audita confessione, judicaverit neque in enumerandis » peccatis diligentiam, neque in detestandis dolorem » pœnitenti omnino defuisse, absolvi poterit. » Porro sæpe dici potest neque diligentiam neque dolorem recidivis omnino deesse. Ergo.

Verum sensus verbi *omnino* non est minimam diligentiam minimumque dolorem sufficere, alioquin Catechismus citatus concilii Tridentini accuratam diligentiam in enumerandis peccatis et animi dolorem ac detestationem requirenti evidenter contradiceret : sensus ergo est, absolutionem impertiendam esse, si confessarius prudenter judicet diligentiam et dolorem *omnino* non defuisse, id est minime defuisse. Ergo.

Diximus in propositione : 1° *Cum eodem habitu pravo rediens*, nam si notabiliter sit emendatus, licet pluries adhuc ceciderit, aut si difficilius et post majorem resistantiam lapsus fuerit, adeo ut prudenter judicetur illum sincerum habere propositum se emendandi, sed ex fragilitate et pondere habitus aliquando vinci, absolvi debet : gratia enim sacramenti adjutus, novas tentationes facilius superabit, et paulatim veterem habitum imminuens, illum penitus destruet. Si, e contra, semper remitteretur donec omnino emendatus esset, repulsibus continuis fatigatus, confessionem desereret, in vitiis sine habentis se volutaret, obduresceret, et fere nulla spes eum ad meliorem frugem redeuntem videndi affulgeret, ut quotidiana experientia constat. Hinc qui sexies singulis diebus circiter blasphemabat, vel turpia proferebat, et, adhibitis conatibus, semel aut iterum relabatur, et firmum habere videtur propositum se emendandi, absolvi potest.

Errant igitur qui dicunt confessarium absolvere non posse poenitentem quem praevidet relapsurum : sufficit ut rite confessus verum nunc habeat dolorem de praeterito, et firmum propositum non peccandi de futuro : at illae dispositiones in eo existere possunt qui praevidetur relapsurus, videlicet ex fragilitate vel ex mutatione propositi. Ita Suarez, Sanchez, card. de Lugo, Billuart, Dens, S. Ligorius, etc.

At si imminutio culparum non ex proposito emendationis, sed ex alia causa, v. g., ex defectu occasionis, contigerit, non erit signum contritionis, ut patet.

Diximus 2° nisi extraordinaria det signa conversionis.

Quamvis enim poenitens, pluries monitus, eodem modo semper relapsus fuerit, potest ex aliqua circumstantia, adjuvante gratia Dei, extraordinarie commoveri et spem fundatam emendationis praebere : tunc absolvi potest, quia prudenter judicatur dispositus ; imo absolvendus est, si aliqua ratio id suadeat, v. g., si confessarius sit extraneus et redire non debeat, si poenitens longe distans habeat domicilium, si matrimonio jungendus sit, si con-

firmandus ; si quamdam timeat infamiam, nisi ad sacram synaxim accedat, etc.

Ut signa contritionis extraordinaria habentur apud auctores : 1° lacrymae et suspiria motivis naturalibus non tribuenda ; 2° minor peccatorum numerus ; 3° studium ad emendationem adhibitum ; 4° spontanea confessio nullo naturali incitamento determinata ; 5° singularis eventus mentem fortiter commovens, ut concio eloquens, mors amici, terrae motus, felix a periculo gravi liberatio, etc.

Quaeritur 1° quanto tempore probandus sit consuetudinaris recidivus, ut tuto absolvi possit.

R. Si relapsus fiant ex causa intrinseca, ut accidit in peccatis incontinentiae secretae, odii, blasphemiae et similibus, prudentia suggerit hujusmodi poenitentes frequenter audire, eos saltem per unum mensem differendo, ut praeparentur ad suscipiendam absolutionem cum abundantiori gratia et efficaciori perseverantia : imo dilatio unius mensis communius non sufficit, ut consuetudo eradicetur. Attamen si ratio valida tantam non patiatur dilationem, v. g., si poenitens in quadam sit necessitate absolutionem suscipiendi, si timeatur ne desperatus non redeat, etc., citius absolvendus erit, et forsitan post quindecim vel octo dies, ut plures theologi aiunt, si relapsus, antea frequentes, omnino cessaverint vel notabiliter imminuti sint, atque firmum existat emendationis propositum.

Tempus autem probationis longius esse debet, si recidivus raro habeat occasionem peccandi : v. g., qui singulis diebus dominicis solebat inebriari non tam probatur intra mensem quam praedictus blasphematorius intra octo dies. Caeterum, confessarius ad multas circumstantias attendere debet ut prudens ferat iudicium, et quod utilius erit poenitenti eligat.

Quaeritur 2° quid sentiendum sit de iis hominibus qui in Quadragesima tantum confiteri volunt, et quotannis eadem referunt peccata mortalia.

R. Ex modo dictis hi homines iudicandi sunt : vel

cum eodem pravo habitu sine ulla emendatione redeunt, et tunc, post aliqua tentamina, differri debent donec signis sufficientibus ostendant se melius esse dispositos; vel in eis apparent emendationis signa, quibus prudenter judicatur eosdem vere esse contritos, v. g., minus frequenter relapsi sunt, diutius post absolutionem perseverarunt, majores conatus adhibuerunt, extraordinariis tentationibus objecti sunt, etc.: et absolvi debent, modo sincere affirment se firmum habere propositum amplius non peccandi. Conandum est tamen ut ad sacrum tribunal sæpius accedant; frequens enim confessio efficacius est medium quo hujusmodi peccatores corrigantur. Verumtamen absolutio ipsis denegari non posset, præcise quia semel tantum in anno confiteri volunt.

Queritur 3º quoniam confessiones recidivorum iterandæ sint.

R. Confessiones recidivorum judicandæ sunt validæ vel nullæ ex modo quo relapsus contigerunt; si nulli aut fere nulli adhibiti sunt conatus, reputari debent nullæ atque iterandæ sunt. Validæ, e contra, judicantur si peccatores, adhibitis mediis sibi indicatis, saltem aliquandiu perseveraverint, et ex fragilitate vel ex mutatione propositi relapsi sint, quod ex adjunctis prudenter æstimatur. Iteratio autem confessionum non leviter præscribenda est, ne sacramentum reddatur nimis onerosum.

SECTIO QUINTA. — De agendi ratione confessarii erga eos qui peccata sua negant.

Vel confessarius cognoscit peccata a pœnitente negata per alterius confessionem, vel per viam naturalem.

In priori casu *S. Ligorius* dicit, l. 6, n. 631, cum quibusdam aliis, absolutionem non esse concedendam, sed voce submissa aliquid orandum ad negationem ejus occultandam, et sic dimittendum esse pœnitentem; alii vero contendunt absolutionem negari non posse, quia confessarius notitia per confessionem alterius obtenta nullo modo uti potest. Ita *Billuart* et alii non pauci, quibus assentimus.

In posteriori casu, id est, si confessarius peccata sui pœnitentis via naturali certo cognoscat, v. g., quia illum vidit furantem, turpia facientem, audivit blasphemantem, etc., eum diligenter interrogatum et hæc peccata semper negantem absolvere non debet, ut pote certo indispositum, nisi forte prudens adsit dubium an alteri confessus fuerit, aut justam habeat rationem ea retinendi peccata. Ita *Layman*, *Suarez*, card. *de Lugo*, *Concina*, *Billuart*, *S. Ligorius* et generaliter alii. Si vero ex suspitione tantum vel ex aliorum relatione confessarius id sciat, communiter docent theologi pœnitentem, post diligentem interrogationem, absolvendum esse, quia præsumi potest illum tale peccatum fuisse oblitum, vel alteri confessum, vel habere justam rationem illud tacendi, vel relatores fuisse deceptos; regula enim generalis est, ut docet *S. Th.*, Quodlib. 1, art. 12, credendum esse pœnitenti contra se et pro se dicenti: unde confessarius, post diligentem causæ instructionem, judicare tenetur secundum allegata. Si a pœnitente decipiatur, non peccabit eum absolvendo; graviter e contra peccaret si, ob præsumptionem malæ fidei, absolutionem injuste ei denegaret.

Attamen si, omnibus perpensis, ex aliorum relationibus certo judicaret pœnitentem peccata quæ obstinate negat vere commisisse et alteri non fuisse confessum, eum absolvere non deberet, quia illum videret certo indispositum.

SECTIO SEXTA. — De agendi ratione confessarii erga moribundos.

Nullum est dubium quin sacerdos ad moribundum vocatus, vel ad eum ex officio accedens, ut pastor vel ejus vices gerens, vehementi zelo curare debeat illum ad tremenda Dei judicia præparare et Christo lucrifacere.

Inter moribundos, alii sunt recte dispositi, alii dubii, alii sunt ignari, alii scandalosi et alii sensibus destituti.

1º Qui recte sunt dispositi, semper absolvi debent, ut patet: recte autem reputantur dispositi qui male quidem vixerunt, sed peccata sua agnoscunt et confitentur, de

illis dolentes ac promittentes se talia nunquam admisuros.

2° Qui dubias tantum habent dispositiones et etiam improbables, modo non sint evidenter nullæ, absolvi debent, quia sacramenta sunt propter homines, non vero homines propter sacramenta : in extremitate igitur melius est sacramentam profanationi exponere, quam permittere salutem hominis periclitari. *Ita omnes.* Verum qui peccato suo obstinate adhærent, vel obligationibus certis, v. g., resituendi, se reconciliandi, concubinam ejiciendi, etc., satisfacere nolunt, absolvi non possunt.

3° Qui necessaria necessitate medii ignorant, statim erudiendi sunt, vel saltem. mysteriis dilucide eis propositis, curandum est ut actum fidei eliciant, et aptis interrogationibus obtinendum ut præteritas confessiones quantum possunt iterent.

4° Si agatur de peccatore scandaloso, v. g., bona aliena retinente, in concubinato vel in matrimonio tantum civili vivente, ad enormes usuras commodante, etc., communiter audiri non debet, nisi prius emendationem et debitam satisfactionem promiserit : nam timendum est ne præscriptis confessarii obtemperare nolit, ut frequentius contingit : si semel in confessione auditus fuerit, confessarius sigillo obstrictus sufficienti libertate non pollebit, et ultima sacramenta indigno ministrare cogetur. Hoc autem incommodum vitabit, moribundo de hujusmodi peccatis exterius loquendo. Ergo.

Dicimus *communiter*, quia fieri potest ut prudentia suadeat, habita ratione circumstantiarum, immediatam confessionis auditionem, et talis actus pœnitentis sufficiens appareat scandali reparatio, præsertim si periculum mortis urgeat.

5° Major difficultas est quoad eos qui sensibus destituuntur. In quatuor autem classes dividi possunt ; alii signa contritionis dederunt antequam sensibus orbarentur et sacramentum petierunt ; alii nulla signa contritionis dederunt, sed christiane vivebant ; alii in peccato certe vivebant et nullis indiciis ostenderunt se dolere de præte-

ritis, et alii in actu peccati usum rationis amiserunt.

Certum est 1° eos qui sacramentum petierunt vel signa contritionis exhibuerunt absolvendos esse, licet peccata sua nullo modo confiteri possint, idque constat concil. Arausicano I, Carthag. IV, auctoritate S. Leonis papæ, Ritualis Romani et fere omnium theologorum. Ita expresse *Bened. XIV*, de Synodo diœc., l. 7, c. 15, n. 8.

Communis olim sententia theologorum fuit absolutionem negandam esse iis qui repentino casu oppressi, cognitionem amittunt, etiamsi christiane vixissent, si nulla dent signa contritionis, propter defectum materiæ sensibilis sacramenti, scilicet contritionis et confessionis. Ita, inter alios, card. *de Lugo, Suarez, Layman, Natalis Alexander, Pontas*, etc. Contra hanc opinionem fortiter insurrexit P. *Morinus*, l. 10, cap. 10, contenditque absolutionem in eo casu impertiendam esse. Multo communius theologi eandem sententiam nunc tuentur, et sequentibus innituntur rationibus. 1° Auctoritate *S. Aug.*, qui, l. 1 de Adult. conjug., c. 28 (t. vi, col. 404), docet Baptismum conferendum esse catechumenis sensibus destitutis, et deinde addit : « Quæ autem Baptismatis, eadem » reconciliationis est causa, si forte pœnitentem finiendæ » vitæ periculum præoccupaverit. Nec ipsos enim ex » hac vita sine arrha suæ pacis exire velle debet mater » Ecclesia. » 2° *Ratione.* Defectus materiæ sensibilis est solum fundamentum quo nituntur adversarii ; sed dici potest vitam christianam anteactam, quamdam esse speciem confessionis vel saltem petitionis sacramenti in extremis ; aliunde, fieri potest ut ægrotus nonnullis signis a confessario non perceptis, v. g., suspiriis, motibus alicujus partis corporis, etc., conetur manifestare se absolutionem desiderare ; et insuper non omnino certum est actus pœnitentis esse materiam sacramenti Pœnitentiæ. Datur ergo locus dubitandi an existat materia sufficiens : porro tale dubium, etiam tenue, sufficit ut in extremis absolutio conferatur : ergo. Ita, cum multis aliis, *Juénin, Tournely, P. Antoine, Billuart, Collet, Dens, S. Liguorius*, etc. *Bened. XIV* eandem sententiam longius refert